

Čís. 3533.

Nižší soudy nejsou v e v ě c i s a m ě vázány názorem Nejvyššího soudu, projeveným v předchozím usnesení, jímž bylo pouze nařízeno ve věci dále jednati.

Byla-li dosavad určovací žaloba namířena proti úpadkové podstatě, nelze po zrušení úpadku setrvati na žalobě určovací proti úpadci, iže-li žalovati na plnění.

(Rozh. ze dne 26. února 1924, Rv I 1631/23.)

Ohledně skutkové podstaty poukazuje se na rozhodnutí čís. 1842 této sbírky. Ve sporu bylo pak pokračováno a při ústním líčení dne 9. ledna 1923 změnila žalobkyně žalobu v žalobu určovací dle Šu 228 c. ř. s. a to proti bývalé úpadkyni firmě H. a spol. P r o c e s n í s o u d p r v é s t o l i c e žalobu zamítl, o d v o l a c í s o u d rozsudek potvrdil. D ů v o d y: Dlužno přisvědčiti prvému soudu, že tam, kde podána býti může žaloba na plnění, jest nepřipustna žaloba určovací, neboť, je-li připustna žaloba na plnění, není tu přirozeně právního zájmu, aby právní poměr byl co nejdříve určen, kterýž právní zájem jest podmínkou určovací žaloby. § 228 c. ř. s. A tu jest zjištěno, že udánlivý žalobní nárok žalobkyně vznikl 9. května 1914, tedy již tímto dnem mohla žalobkyně žádati zaplacení konvencielní pokuty a to žalobou na plnění. Když tato možnost jest dána, vylučuje to připustnost žaloby určovací, tato jest zbytečná, když žalobkyně na zaplacení žalovati může. Právem proto usuzuje prvý soud, že již z tohoto důvodu jest žaloba určovací nepřipustna.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Nesprávný je náhled dovolatelčin, že nižší soudy byly vázány podle Šu 511 c. ř. s. právním názorem Nejvyššího soudu, projeveným v usnesení ze dne 19. září 1922, č. j. R I 952/22-1, čís. sb. 1842, a nejsou jím odůvodněny dovolací důvody Šu 503 čís. 2 a 3 c. ř. s. Šu 511 c. ř. s. nelze použiti na tento případ, ježto oním usnesením nebyla věc po rozumu Šu 510 c. ř. s. vrácena k dalšímu jednání po zrušení rozsudku, nýbrž šlo o potvrzení usnesení rekursního soudu, nařizujícího pokračování ve sporu, v němž procesní soud nechtěl z formálních důvodů pokračovati, zamítnuv návrh na další jednání beze slyšení stran jediné z toho důvodu, že úpadkové řízení bylo zrušeno. Nejvyšší soud rozhodl, že skutečnost tato sama o sobě nestačí, by se přes návrh strany nepokračovalo ve sporu, a že má býti proto na návrh strany jednáno a rozhodnuto, zda žalující strana má právní zájem na určení pravosti pohledávky. Dovolání poukazuje se na doslov tohoto usnesení, kladoucího důraz jen na návrh, by ve sporu bylo pokračováno.

Po stránce právní byla věc správně posouzena. Nejvyšší soud trvá na názoru, již několikráte vysloveném, že není zákonného důvodu pro

žalobu určovací, lze-li žalovati na plnění. Oba nižší soudy posoudily věc správně po právní stránce, zamítнувše žalobu z toho důvodu, že žalovaná firma může a mohla býti hned po zrušení úpadku žalována na zaplacení smluvní pokuty, jejíž pravost má býti zjištěna. Úpadková podstata této firmy nemohla býti žalována na plnění, nýbrž byla možná vzhledem k úpadkovému řízení podle §u 110 konk. ř. pouze žaloba určovací. Zrušením úpadku změnil se právní i skutkový stav sporné věci. Žalující strana přihlédla ke změně té úpravou žaloby, změnivši žalobní prosbu, způsobem vytčeným v protokole ze dne 9. ledna 1923, setrvala však na žalobě určovací, ač nebylo závady, by navrhla změnu žalobní prosby odsouzením bývalé úpadkyně k plnění pohledávky, dle jejího skutkového přednesu již tehdy splatné. Právní zájem na určení, odůvodněný proti úpadkové podstatě, pomínul vzhledem k uvedenému zákonnému předpisu, když na místo její vstoupila úpadkyně, nabyvší svéprávnosti a způsobilosti ke sporu, a dle tvrzení žaloby povinná k plnění. Nejde tu o prostý zánik právního zájmu žalující strany za sporu, nýbrž též o změnu v osobě žalované strany, a této změně měla býti přizpůsobena žalobní prosba do všech důsledků.

Čís. 3534.

Zákon ze dne 15. dubna 1920. čís. 314 sb. z. a n. o exekuci na platy a výslužné zaměstnancův a jich pozůstalých.

Na příbytečné může býti vedena exekuce pouze pro nájemné a nelze k příbytečnému hleděti při výpočtu částky, zabavitelné pro jiný nárok než pro nájemné.

(Rozh. ze dne 26. února 1924, Rv I 1640/23.)

K vydobytí výživného žalobkyně byly zabaveny jejímu manželi, zřizenci státních drah, dvě třetiny důchodů s obmezením, že mu musí ročně zůstatí volných 3.000 Kč. Ježto dráha poukazovala žalobkyni měsíčně pouze 25 Kč, kdežto ostatek vyplácela jejímu manželi, domáhala se žalobkyně na ní zaplacení 2.700 Kč. Procesní soud první stolice přiznal žalobkyni 1275 Kč, odvolací soud 1431 Kč a uvedl v otázce, o niž tu jde, v důvodech: Pokud jde o příbytečné (místní přídavek), první soudce právem zahrnul jej do výpočtu nezabavitelné částky příjmů Zdenka R-a, poněvadž to poslední věta §u 3 (3) zákona ze dne 15. dubna 1920, čís. 314 sb. z. a n. výslovně pro všechny případy (arg. slovo: »v ž d y«) nařizuje. Doslovu věty té nelze rozuměti jinak, než tak, jak její smysl z významu použitých slov v jejich souvislosti vysvitá (§ 6 obč. zák.). Smysl tento jest každému na první pohled jasným a nemůže býti o něm sporu. Žalovaná strana při svém nesprávném výkladu, o jaký se v odvolání pokouší, dotyčného ustanovení prostě nedbá, zdůrazňujíc jen větu předcházející, a uchyluje se tak od jádra věci, jež tkví jen v tom, zda dlužno příbytečné počítati při stanovení nezabavitelné částky příjmu čili nic. Na otázku tuto dává však docela přesnou odpověď zákon sám shora zmíněnou větou.